

3.6.12. ØSU mener, at de nævnte aspekter kræver foranstaltninger, som kan give resultater på mellemlang

og lang sigt. Derfor er det så vigtigt, at den nødvendige politik iværksættes så hurtigt som muligt.

Bryssel, den 22. oktober 1992.

Susanne TIEMANN

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens meddelelse om nye perspektiver for Fællesskabets indsats på kulturområdet

(92/C 332/19)

Kommissionen besluttede den 7. maj 1992 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om Kommissionens meddelelse om nye perspektiver for Fællesskabets indsats på kulturområdet.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for social-, familie-, uddannelses- og kulturspørgsmål, som udpegede Roger Burnel til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. oktober 1992.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 300. plenarforsamling af 21.-22. oktober 1992, mødet den 22. oktober 1992, med stort flertal og 3 stemmer hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

1.1. Det økonomiske og sociale Udvalg stiller sig positivt til Kommissionens meddelelse »Nye perspektiver for Fællesskabets indsats på kulturområdet«.

1.1.1. Kommissionens forslag til en indsats på kulturområdet indeholder tre hovedmålsætninger:

- at bevare de europæiske folks historiske bevidsthed,
- at lette tilvejebringelsen af et gunstigt miljø for den kulturelle udvikling i Europa,
- at bidrage til at udbrede europæisk kultur i resten af verden.

1.2. ØSU bemærker, at Europa-Parlamentet siden 1974 har været en udfarende kraft på dette område. Europa-Parlamentet bør roses herfor og opmuntres til at videreføre denne indsats.

1.2.1. ØSU minder om, at det i flere af sine egne udtalelser i forskellige henstillinger har understreget EF-institutionernes ansvar på kulturområdet.

1.3. ØSU appellerer atter en gang — så meget desto mere indstændigt i dag i betragtning af Unionstraktatens ambitioner — om, at hensigtserklæringerne ledsages af en fast politisk vilje til på konkret plan via en dynamisk indsats at tage udfordringerne op. Bag de konkrete »værker«, der skal fremmes og beskyttes, ligger der nødvendigvis et menneskesyn, der bør værnes om af alle, der bekender sig til de demokratiske og humanistiske principper, som er grundlaget for vore stater, for Fællesskabet og vore samfund.

1.3.1. Det er således vigtigt gradvist at videreudbygge Kommissionens nuværende projekt og bevilge finansielle ressourcer til dets gennemførelse på højde med det erklærede ambitionsniveau og de påtænkte aktioner, som naturligvis bør gøres til genstand for andre programmer.

1.4. I tidligere udtalelser har ØSU analyseret kulturfænomenet som en personlig livsfaktor samt en universel værdi. Det er således ikke nødvendigt her at gentage disse overvejelser, som der er konsensus om i ØSU.

1.4.1. ØSU minder om, at kulturfænomenet på et tidspunkt, hvor »EF-borgerskabet« gøres til et hovedelement i EF-Unionen, udgør en afgørende faktor for den gensidige forståelse og harmoni blandt mennesker; dette gælder også på tværs af landegrænserne og af de enkelte grupper i samfundet. Samtidig vil EF-borgerskabet udgøre et vigtigt element i bekæmpelsen af racisme og fremmedhad.

Vi må ikke forpasse dette historiske øjeblik.

1.4.2. Kulturen afspejler, hinsides sine meget forskelligartede konkrete udtryk, en væremåde og en adfærd i forhold til andre mennesker og miljøet. Dette forklarer, hvorfor der, som ØSU allerede har understreget, er et ubrydeligt bånd mellem »civilisation, kultur og samfund«.

1.5. Den politiske indfaldsvinkel til kulturen bør ubetinget være global.

1.6. Det anbefales derfor, at den politiske dimension i indsatsen på kulturområdet inkorporeres i samtlige politiske, økonomiske og samfundsmæssige overvejelser og beslutninger. Den kulturelle dimension bør indgå som fast element i alle debatter og ikke kun i de egentlige kulturdebatter. På det audiovisuelle område kan det f.eks. nævnes, at der er behov for en helhedspolitik, der tager hensyn til såvel de kulturelle målsætninger, som de økonomiske aspekter og rammevilkår, de samfundsmæssige forpligtelser og den nye teknologi.

1.6.1. En teoretisk og rent intellektuel indgang til kulturfænomenet er utilstrækkelig og illusorisk og smigrer blot ophavsmændene hertil, men vil være uden konkret virkning.

1.6.2. Kulturen manifesterer sig via en række »tegn«. Dette gælder f.eks. historiske mindesmærker, litteratur, musik og billedkunst for blot at nævne nogle eksempler. Den kulturelle dimension har uhyre mange facetter. Det er kulturfænomenets uendelige mangfoldighed, der bidrager til at civilisere mennesket, at give det personlige udtryksmuligheder, at forankre det samfundsmæssigt og moralsk til en gruppe, et område, en religion, en livsanskuelse og en epoke, hvor det føler sig hjemme og anerkendes.

1.7. Adgangen til kultur er for alle mænd, kvinder og børn et udtryk for respekt for deres værdighed. Kulturen er en grundlæggende personlig rettighed, aner-

kendt i den universelle menneskerettighedserklæring (artikel 27). Denne universelle ret kan styrkes yderligere, hvis man har den politiske vilje til at træffe visse valg og stiller passende midler til rådighed.

1.7.1. Kultur har alt for længe været identificeret med den intellektuelle eller samfundsmæssige elite, på trods af at der er tale om en grundlæggende rettighed, som tilsiger, at alle bør have adgang til kultur. Denne umistelige rettighed indebærer blandt andet adgang til undervisning og uddannelse, lige adgang til kulturfaciliteter og den fælles materielle og immaterielle kulturarv.

1.8. Som udtryk for menneskets erfaringer påvirkes kulturen af udviklingen (historien, moden ...), af menneskers og samfunds indbyrdes forhold (møder, tilfældige eller organiserede konfronteringer af viden, meninger, migrationer ...), af teknologien (nye materialer og midler, bevaringsmåder, kommunikationssystemer ...). Kulturen påvirkes af filosofi, religion og de herskende politiske anskuelse. Samfundsstrukturer og leveforhold (arbejde, bolig, ressourcer, tid og rytme ...) indvirker på og begrænser mulighederne for adgang til visse kulturelle tilbud. Alle mennesker bør således have fuld adgang til kultur. Dette gælder også de økonomisk og socialt svageste stillede samt syge, handicappede og ældre, hvis menneskerettigheder også bør sikres.

1.8.1. Der findes mange eksempler på, at kulturelle modeller påvirker og beriger hinanden. Kulturer, som man har en tendens til at opfatte som »døde«, overlever i helt anderledes eller udefinerbare former, når de da ikke bevidst ignoreres. Disse kulturer bør ikke glemmes, da de er udtryk for menneskehedens historie og udgør vore egne kulturelle rødder.

1.8.2. Ingen kulturelle udtryk må opfattes som mindre fine end andre under foregivende af, at de i dag er mere eller mindre udbredt eller identificeret med denne eller hin samfundsgruppe, sociale klasse eller race.

1.8.3. Forskellige kulturer fortolker og udtrykker historiens gang på forskellige indbyrdes modstridende eller supplerende måder.

1.9. Vi har ret til at være stolte over vor rige, europæiske kulturarv, men stoltheden må ikke antage form af hovmod eller chauvinisme. Vi bør anerkende den overbevisning og det talent, ophavsmændene bag vor

kulturarv har udvist, vi bør agte dem og ære deres minde ved at bevare og berige vor kulturarv.

1.9.1. Visse elementer i kulturarven er universelle udtryk for menneskets intelligens. Derfor bør de anerkendes, respekteres og behandles som sådanne på juridisk og praktisk plan.

1.10. Begrebet kultur indebærer nødvendigvis begreberne kommunikation, dialog og solidaritet. Kultur er ikke at vende verden ryggen eller egoistisk at dyrke viden og begavelse. Kulturen er selve sjælen i ethvert fællesskab.

2. Bemærkninger til Kommissionens meddelelse

2.1. ØSU har altid understreget behovet for at respektere de særlige nationale, regionale og lokale træk. Derfor tilslutter det sig fuldt ud Kommissionens henstilling herom. Fornægtelse af eller ukendskab til realia kan kun være en kilde til forarmelse, hvorimod åbenhed over for forskellige værdier er berigende. En kulturel ensretning efter en dominerende model vil stride imod selve kulturbegrebet, fordi den vil forkaste friheden og lade hånt om de forskelligartede identiteter og retten til at være anderledes. Det i vid udstrækning fælles grundlag for de forskellige kulturer i Europa er ikke en begrundelse for at ensrette dem og abstrahere fra de mange forskelligartede europæiske kulturmodeller.

2.2. Angående »bidrag til et rigt kulturliv i et Fællesskab uden indre grænser«, tilslutter ØSU sig fuldt ud Kommissionens forslag. Dog så det gerne nogle mere energiske forslag i visse henseender.

2.2.1. ØSU har med interesse noteret sig Kommissionens vilje til at bevæge sig i retning af globale politikker, som integrerer den kulturelle dimension. Kommissionens holdning er af fundamental betydning og bør støttes.

2.2.1.1. Hvis denne realistiske metode skal være effektiv, er det for det første nødvendigt at skabe en politisk, kulturel refleks hos alle beslutningstagere, og for det andet at fremme konstruktive forbindelser mellem de kulturelle aktører i stedet for de individuelle tiltag, uvidenheden og det hæmmende konkurrencemiljø, man ser rundt omkring.

2.2.2. Undervisningen har i mange år været meget klassisk domineret, navnlig med græsk og latin som referencer. Læseplanerne har i vid udstrækning været præget af litterære faggrene. Men lidt efter lidt har man opdaget, at de videnskabelige fag både via den logiske tankegang, de fremmer, og via deres indhold og målsæt-

ninger vil kunne bidrage til opdagelse og uddybelse af kulturbegrebet. De samme overvejelser gælder de tekniske fag samt erhvervsundervisningen.

Derfor ønsker Det økonomiske og sociale Udvalg, at Rådet af undervisningsministre gennemfører overvejelser over, med hvilke mål og midler kulturdimensionen kan fremmes lige fra skolestarten. Ligeledes bør sprogundervisningen, som er af afgørende betydning, bevilges passende midler, og der bør fastsættes relevante mål på området. Undervisning i et første fremmedsprog bør gøres obligatorisk.

Skolen bør også lære eleverne respekt for andre og for deres ret til at være anderledes samt navnlig deres kulturelle mangfoldighed. Bevarelsen af andre folks kulturarv og miljø er ligeledes skolens anliggende.

ØSU understreger endelig betydningen af udvekslinger af unge og undervisere og ser gerne en videreudbygning heraf.

2.3. Angående »bidrag til fremhævelsen af den fælles kulturarv gennem initiativer til ansparing af indsatsen inden for bestemte dele af kultursektoren« erkender Kommissionen, at bevillingerne er meget beskedne i forhold til problemomfanget og visse foranstaltninger, det haster meget med at iværksætte. Kulturen bør blive et budgetanliggende, som behandles på et niveau, der er på højde med aktiviteterne samt de deraf følgende behov.

De forskellige landes kulturarv er underkastet tidens gang, hvilket ofte gør det vanskeligt at bevare deres oprindelige kvalitet. Misligholdelse og undertiden menneskers dumhed forstærker den skadelige virkning, årenes gang og forureningen har. Derfor er uddannelse og oplysning af så stor betydning.

2.3.1. Valget af de rette handlingsprogrammer og en meget konsekvent forvaltning heraf er så meget desto vigtigere og afgørende, som de finansielle ressourcer er begrænsede, og der ofte er behov for en meget hastende indsats.

2.3.1.1. Kommissionen anfører, at EF-støtten vil blive dirigeret i retning af medlemsstaterne med henblik på igangsættende foranstaltninger. ØSU ser gerne, at den del af kulturarven, der befinder sig der, hvor de lokale finansielle ressourcer er utilstrækkelige, gøres til genstand for en særlig indsats.

2.3.1.2. Ud over de meget berømte værker bør man huske, at der også findes en kulturarv, som har mindre prestige, men som også er vidnesbyrd om vor civilisation og om menneskers skabende talent.

2.3.2. ØSU har ofte ligesom Kommissionen understreget betydningen af oversættelse. Derfor tilslutter det sig forslagene i meddelelsen. Det tilføjer dog, at det er nødvendigt kraftigt at ansøre medlemsstaterne til at sætte yderligere ind på indlæring af fremmedsprog og undervisning i andre landes og folks historie, sæder og

skikke. Hvis ikke der konstant gøres fremskridt på disse områder, vil forbindelserne mellem de forskellige folkeslag støde på hindringer, og uvidenhed vil hæmme udviklingen, hvilket vil få meget beklagelige konsekvenser.

2.3.2.1. Mindre udbredte sprog bør ikke overses.

2.3.3. Angående den audiovisuelle sektor og især tv, som ØSU har udarbejdet vigtige dokumenter om, er det vigtigt at anspore sektorens fagfolk til at forene kompetence og midler, så meget desto mere på grund af de høje omkostninger og den verdensomspændende skarpe konkurrence.

2.3.3.1. Risikerer vi ikke — på produktionsområdet, men også på visse teknologiske områder knyttet til spredning og modtagelse — på grund konkurrencen at måtte tage til takke med dårlige erstatninger, som er skadelige for vor kulturelle modeller? I betragtning af fjernsynets greb om offentligheden, navnlig børn og unge, kan det påvirke vores adfærd og udsyn ved meget gradvis og næsten umærkeligt at forringe vor dømmekraft. Læsning kræver en indsats, hvilket ikke er tilfældet med tv, som indtager en dominerende plads i hjemmene. Disse bemærkninger antyder ikke en afvisning — hvilket ville være absurd — af tv-mediet, men skal blot opfattes som en appel til fagfolk og offentligheden, fordi tv er et så magtfuldt informations-, inspirations- og underholdningsmedium, og fordi det i konsekvens heraf også bør være et medium for kulturel formidling.

2.3.3.2. Radioens rolle bør ikke glemmes. Antallet af lyttere er meget højt. Radioen kan reagere meget hurtigt på begivenheder. Radiomediet har en lang række anvendelsesmuligheder.

2.4. Angående »styrkelse af samarbejdet med tredjelande og internationale organisationer, især Europa-Rådet« stiller ØSU sig positivt hertil.

2.4.1. Da den kulturelle identitet i de forskellige lande undertiden er meget stærk og af stor betydning, bør tværkulturelt samarbejde aktivt fremmes. Hver kultur har sine egne rødder og er resultatet af en lang række møder og udvekslinger. Ingen kultur kan lukke af og isolere sig fra andre kulturer.

2.4.2. Europa-Rådets bidrag er helt klart af afgørende betydning. ØSU deler Kommissionens opfattelse af EF-institutionernes, andre internationale organisationers og navnlig UNESCO's indbyrdes komplementære og ikke-konkurrenceprægede rolle. Det vigtige er at lægge opgaverne der, hvor kompetencen befinder sig.

Som supplement til ovenstående bemærkninger ønsker ØSU at tilføje følgende:

1. ØSU ser gerne, at Kommissionen i konsekvens af ØSU's samlede vurdering af de kulturelle problemer og behandlingen heraf snarest udarbejder en samlet status over iværksatte og igangværende aktioner med oplysninger om udgifterne hertil. EF's indsats på kulturområdet er mere vidtrækkende end de enkelte specifikke aktioner. Den europæiske politiske opinion bør være informeret om tingenes tilstand, ellers forstår den hverken, hvor vigtig en indsats den forventes at yde, eller hvilken betydning de politiske valg har.
2. Udover bevarelsen af selve mindesmærkerne og bygningerne bør opmærksomheden rettes mod disse umiddelbare miljø. Visse bygninger og udformningen af visse faciliteter og f.eks. opsætning af plakater risikerer at ødelægge visse områder ved at forårsage en kraftig æstetisk forringelse af miljøet. Derfor er det absolut vigtigt med relevant lovgivning, men ikke mindst med passende undervisning og oplysning, således at man undgår hæmmende foranstaltninger.
3. Angående tv bør man omgående sætte aktivt ind på at fremme oprettelsen af en eller flere kulturelle europæiske kanaler. Sådanne kanaler bør være kulturelle formidlingskanaler og bør anvendes til uddannelsesformål og til at skabe større viden og forståelse mellem de forskellige landes befolkninger. Hvis man ønsker at opnå dette, bør programmerne udvælges meget nøje, således at pseudo-intellektuelle tiltag undgås.
4. Sponsorering af kulturen i Europa bør fremmes. Man bør ligeledes arbejde på at harmonisere skattereglerne for sponsoraktiviteter. Sponsorering fritager dog ikke EF fra budgettiltag, idet kulturen er et område, der har almen interesse.
5. Som repræsentanter for borgerne, i deres rolle som økonomiske og sociale ansvarlige, forbrugere, brugere og forældre, vil ØSU's medlemmer gøre en indsats i deres egne lande over for regeringerne og alle de kulturelle aktører for, at den europæiske kulturelle dimension sætter sit præg på mentaliteten og giver sig konkrete udslag i virkelighedens verden.
6. Undervisningssektoren har en vigtig rolle at spille i forbindelse med ansporing til kulturel aktivitet ud over produktionen af større værker. Vi er alle medvirkende til at bevare kulturarven levende, idet kultur er identisk med liv.

ØSU understreger, at der i skolerne bør gøres en indsats for at åbne sindene for kulturel virksomhed, respekt og rationel udnyttelse af kulturarven og indpodningen af fornuftige brugerholdninger. Bru-

gen af tv bør stå på skolernes læseplan på lige fod med læsning og skrivning.

7. Mange etniske mindretalsgrupper og deres familier er borgere i vore medlemsstater. Vi vil kunne forstå

dem bedre, hvis vi lærer deres historie og kultur at kende. Dette vil sætte os i stand til bedre at vurdere, hvilke fælles træk de har med os. Sådanne tiltag vil kunne sætte en dialog og udveksling i gang til gensidig berigelse.

Bryssel, den 22. oktober 1992.

Susanne TIEMANN

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 71/305/EØF om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter⁽¹⁾

(92/C 332/20)

Rådet for De europæiske Fællesskaber besluttede den 19. august 1992 under henvisning til EØF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser, hvorpå ØSU udpegede Paul Kaaris til hovedordfører.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 300. plenarforsamling af 21.-22. oktober 1992, mødet den 22. oktober 1992, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Den 18. juni 1992 fastlagde Rådet en fælles holdning til forslaget om kodificering af Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter.

1.2. Den fælles holdning, som endnu ikke har udmøntet sig i endelig vedtagelse af en kodificeret tekst, stemmer overens med et ønske, som ØSU gav udtryk for i sin udtalelse CES 357/92⁽²⁾ om, at den liste over offentligtretlige organer, som omfattes af direktivet, bør

tages op til løbende revision, således at den til enhver tid afspejler situationen i medlemsstaterne.

1.3. Ifølge artikel 35 i den fælles holdning skal ændringer af denne liste — bilag I — foretages af Kommissionen efter samråd med Det rådgivende Udvalg for offentlige Aftaler, således at ændringer ikke kræver en formel rådsafgørelse.

2. Generelle bemærkninger

Med det nu forelagte forslag søger Kommissionen at få denne fremgangsmåde udvidet til også at omfatte ændringer af bilag II, så der åbnes mulighed for yderligere ændringer i den nomenklatur, som benyttes til at klassificere de arbejder, der omfattes af direktivet.

⁽¹⁾ EFT nr. C 225 af 1. 9. 1992, s. 11.

⁽²⁾ EFT nr. C 106 af 27. 4. 1992, s. 11.